

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 tot uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg (het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009)
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De Europese Commissie heeft in 2018 een ingebrekestelling opgestart, omdat de Europese Richtlijn over de erkenning van beroepskwalificaties niet correct is omgezet voor het beroep van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg. Omdat het in de praktijk onmogelijk blijkt om de procedure aan te passen aan de opmerkingen van de Europese Commissie, heft de Vlaamse Regering nu, na advies van de Raad van State, definitief het besluit van 27 maart 2009 over de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg op. Het beroep van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg verdwijnt, maar het decreet van 18 juli 2008 over de zorg- en bijstandsverlening biedt wel verder de nodige rechtszekerheid aan medewerkers van welzijnsvoorzieningen, zoals de verzorgende personeelsleden van de diensten voor gezinszorg.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: gezondheids- en woonzorg.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/295 van 20 augustus 2020.

De Inspectie van Financiën bracht op 27 augustus 2020 haar advies uit over dat voorontwerp van besluit.

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van besluit principieel goed op 11 september 2020 (zie de documenten VR 2020 1109 DOC.0976/1 tot en met DOC.0976/3), en gelastte de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over dat voorontwerp van besluit het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Raad van State heeft zijn advies gegeven op 21 oktober 2020 (68.063/3). De Raad van State formuleert één opmerking in zijn advies. Die opmerking is van wetgevingstechnische aard: aangezien het citeeropschrift van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 geen datum bevat, is de Raad van State van mening dat het aangewezen is om het officiële opschrift in plaats van het citeeropschrift te gebruiken. Aan die opmerking werd gevolg gegeven in het bijgaande ontwerp van besluit: in het opschrift en in artikel 1 werd het citeeropschrift vervangen door het officiële opschrift van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening¹ is tot op heden uitgevoerd voor één sector, de thuiszorg. Dat gebeurde met het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 tot uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg². Dat besluit wordt aangehaald als het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009.

Het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009 bevat een procedure waarmee de bepalingen uit de Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties omgezet werden in regelgeving. Die procedure bepaalt dat onderdanen van een EER-lidstaat³ die in het buitenland volgens de daar geldende bepalingen beroepshalve activiteiten van zorg- en bijstandsverlening mogen verrichten in het natuurlijke thuismilieu van de gebruiker, bij Zorg en Gezondheid een **conformiteitsattest**⁴ kunnen aanvragen zodat zij die beroepsactiviteiten ook in Vlaanderen kunnen verrichten.

Om dat conformiteitsattest te kunnen krijgen, moet de aanvrager bij Zorg en Gezondheid een dossier indienen met onder andere documenten over relevante beroepservaring en studiebewijzen. Omdat Zorg en Gezondheid niet over de expertise (o.a. kennis over de opleidingssystemen en beroepen in meer dan 30 EER-lidstaten) beschikt om die aanvragen te kunnen onderzoeken, werd in het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009 opgenomen dat een **extern adviesbureau** aangeduid zou worden via een overheidsopdracht. Dat adviesbureau moet die aanvragen dan onderzoeken, en daarover vervolgens (eventueel na het opvragen van bijkomende informatie bij de aanvrager of de EER-lidstaat) een objectief en

¹ <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1021097¶m=inhoud&ref=search&AVIDS=>.

² <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1017884¶m=inhoud&ref=search&AVIDS=>.

³ Europese Economische Ruimte: een lidstaat van de Europese Unie, alsook IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

⁴ Een administratieve verklaring van de administrateur-generaal waarin staat dat de persoon in kwestie het beroep van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg mag verrichten in Vlaanderen.

kwaditeitsvol advies bezorgen aan Zorg en Gezondheid. Als het bureau vaststelt dat er tekorten zijn, dan moet het aangeven hoe de aanvrager die kan compenseren, hetzij door het succesvol afleggen van een proeve van bekwaamheid, hetzij door het doorlopen van een aanpassingsstage van ten hoogste drie jaar. Ook voor het organiseren van die proeven van bekwaamheid en aanpassingsstages moet dat bureau zorgen.

Er is echter nooit een adviesbureau gevonden, laat staan aangesteld dat beschikt over de nodige expertise voor het onderzoeken van de aanvragen en het organiseren van proeven van bekwaamheid en aanpassingsstages. Bijgevolg is het al meer dan 10 jaar **niet mogelijk om gevolg te geven aan de verplichtingen die opgelegd worden door die Europese richtlijn over de erkenning van beroepskwalificaties**.

De Europese Commissie heeft in 2018 een **ingebrekestelling** opgestart tegen België (en zijn deelstaten), omdat voor verschillende beroepen de Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties niet correct omgezet is. Een van die beroepen is dat van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg. De Europese Commissie heeft in het kader van die opgestarte ingebrekestelling de volgende **opmerkingen** gemaakt over het beroep van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg:

- er is geen website met informatie over de procedure voor een aanvraag van toegang tot het beroep van zorg- en bijstandsverlener voor onderdanen van de Europese Unie;
- in het kader van artikel 57 van de richtlijn over beroepskwalificaties moeten de websites van de deelstaten voldoende informatie verstrekken over de vereisten en de procedures over hoe een onderdaan van de EU die hier het beroep van zorg- en bijstandsverlener wenst uit te oefenen zijn aanvraag moet indienen;
- in het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009 moeten verschillende aanpassingen worden aangebracht om de procedure aan te passen zodat die conform is met de Europese Richtlijn 2005/36/EG:
 - het opvragen van een verklaring van een bevoegde autoriteit van de lidstaat waaruit blijkt dat de aanvrager op basis van de voorgelegde opleidingstitel of het voorgelegde bekwaamheidsattest in de lidstaat van herkomst het beroep kan uitoefenen bij de aanvraag van een conformiteitsattest, overeenkomstig artikel 8, §3, 3°, moet worden geschrapd gezien dit een schending betreft van het artikel 50, lid 1, in samenhang met bijlage VII van Richtlijn 2005/36/EG;
 - een beëdigde vertaling van een nationaliteitsbewijs kan niet gevraagd worden. In het artikel 9, tweede lid, moet dit verduidelijkt worden;
 - een aanpassing van artikel 12, derde lid, zodat er geen aanvullende gegevens meer moeten worden verstrekt wanneer de aanvrager al een verklaring in een andere deelstaat van België heeft afgelegd.

De huidige in de regelgeving opgenomen procedure voor het aanvragen van een conformiteitsattest kan niet toegepast worden, omdat er geen extern adviesbureau gevonden kan worden dat de door de regelgeving opgelegde taken zou kunnen uitvoeren. Zorg en Gezondheid heeft tot op heden ook nog geen enkele aanvraag voor een dergelijk conformiteitsattest ontvangen. Dat maakt dat de huidige opgezette regelgeving overregulerend is.

Over deze problematiek werd overleg gepleegd met de sector van de diensten voor gezinszorg. **Er werd vastgesteld dat het niet eenvoudig is om de procedure aan te passen aan de opmerkingen van de Europese Commissie. Bovendien moest die procedure in de praktijk ook nog nooit toegepast worden. Om die redenen wordt voorgesteld om het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009 op te heffen.** Zorg en Gezondheid heeft dat ook al laten weten aan de Europese Commissie, als antwoord op het met redenen omkleed advies (MROA) 2018/2283 van de Europese Commissie van 14 mei 2020 met betrekking tot het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009.

Het beroep van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg verdwijnt, maar het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening blijft wel verder van kracht. Dat decreet biedt dus verder, zoals voorheen, de nodige **rechtszekerheid aan medewerkers in de verschillende erkende welzijnsvoorzieningen**, zoals de verzorgende personeelsleden in de diensten voor gezinszorg.

Er zal ook nog een apart besluit van de Vlaamse Regering opgesteld worden, waarmee verwijzingen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 tot uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg (het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009) in andere regelgeving aangepast zullen worden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1

Dit artikel heft het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009 (voluit: het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 tot uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg) op.

ARTIKEL 2

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van dit besluit. De datum van inwerkingtreding wordt vastgelegd op 1 januari 2021.

ARTIKEL 3

Dit artikel behoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft geen budgettaire weerslag.

De Inspectie van Financiën bracht op 27 augustus 2020 haar advies uit over dat ontwerp van besluit. Het advies is gunstig. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten;
- conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring zal het beroep van zorg- en bijstandsverlener in de thuiszorg verwijderd worden uit de databank van de Europese Commissie met gegevens over geregementeerde beroepen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 tot uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE